

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhofferů“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tradije se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěl jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Historie Velkopopovicka: Domovník V Parku č.p. 35 a 36

Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

Už delší čas společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsané vyprávění pamětníka pana Františka Čelikovského.

V Parku č.p. 35 a č.p. 36

Domky č.p. 35 a č.p. 36 byly původně úplně stejné dvojdomky, jejichž součástí byla kuchyň, pokoj a chodba. Byly postaveny asi ve druhé polovině 19. století a sloužily k ubytování deputátníků při dvoru a pivovaru, zejména pro kočí, kteří tehdy rozváželi pivo, protože auta ještě nebyla. Domky byly přizemní se střešovou sedlovou a krytinou taškovou.

Za první republiky bylo k domům doplněno příslušenství a upravily se pro rodinu úřednickou. Po II. světové válce je pivovar prodal zaměstnancům, a to č.p. 35 1/2 Krétským a 1/2 Bartákovým a č.p. 36 celý Obrhelovým. ■

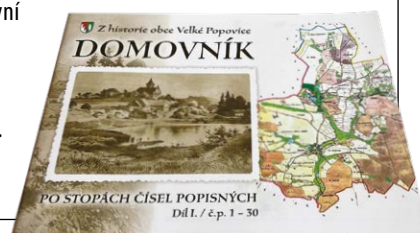
Příště: Dům č.p. 37

VÝSTAVA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍ VELKÝCH POPOVIC

Výstavu historických pohlednic, která náš seriál doprovází, najdete nyní ve vestibulu Vzorové lidové knihovny.

Výstava bude k prohlédnutí do konce listopadu. Můžete si také zakoupit publikaci Domovník, I. díl, která je nyní k dostání v kavárně Posezení u Andělky.

Příroda na Velkopopovicku: Ježek

Kateřina Kapalová, redakce, zdroj zahradajezeck.cz, ekolist.cz

Příroda na Velkopopovicku se halí do podzimního kabátu a my se můžeme kochat krásnou a velmi pestrou paletou barev, která ozdobila stromy v našem blízkém okolí. Zvířata se připravují na zimu a mezi nimi také ježek, který je častým návštěvníkem našich zahrad.

Ježek je hmyzožravec a součástí jeho potravy jsou drobní brouci, kobylky, larvy hmyzu, slimáci, žížaly ale i drobní hraboši nebo žáby. Rostlinnou stravu požírá spíše výjimečně. Za jednu noc dokáže zkonsumovat až 70 g potravy. Na zahradě je tedy vítaným pomocníkem při hubení hmyzu a slimáků. Přes zimu se ježek ukládá k zimnímu spánku a k tomu

potřebuje dostatek tukových zásob. Pokud později na podzim nebo začátkem zimy najdeme venku ježka, je pravděpodobně vysilený a zimu bez pomoci nepřežije. Jak se nejlépe o ježka postarat? Můžete se mu pomoci pokusit sami, na internetových stránkách naleznete spoustu návodů, jak na to. Nejlepší je ale obrátit se

na odborníky v nejbližší záchrané stanici. Seznam najdete na stránkách www.zvirevnouzi.cz. ■

Kontakt na nejbližší záchranou stanici:

Podblanické ekocentrum ČSOP, Pláteníkova 264, Vlašim
T: 317 845 169, 777 800 460 / E: stanice@csop.cz
www.pomoczvratum.cz

Zahradnické okénko: Živý plot jako praktická zeleň

Vyzkoušela a sepsala Dana Šinknerová, foto autor

Podzim je vhodný pro výsadbu živých plotů. Využívají se jako ochrana před nežádoucími pohledy, hlukem a prachem ze silnice i pro oddělení částí zahrady. Keře zároveň poskytují potravu a útočiště pro ptáky. Může také, ale i nemusí, doplňovat běžné oplocení.

Živý plot může mít dvě základní formy: tvarovaný = stříhaný nebo volně rostoucí. Záleží na typu osazení zbytku zahrady. Můžete si

Pustoryl a červenolistá líska ve volně rostoucím živém plotě

zvolit jehličnany nebo listnáče. Jehličnany přirůstají pomaleji, ale zase je nemusíme v prvních letech tak často stříhat. Nevýhodou je takřka neměnný vzhled takové zelené stěny během roku. Řešením je občasné doplnění skupinkou kvetoucích nebo pestrolistých keřů, popř. přesazení skupinkami nižších keřů, trvalek apod. Pokud máte dostatek místa a málo času na pravidelnou údržbu, je řešením volně rostoucí živý plot, který působí velmi přirozeně. O takový plot se nemusíte téměř vůbec starat a každý měsíc se odmění sestavou nejrůznějších barev. ■

LÉTY OVĚŘENO aneb jak sázet živý plot

Rozmyslete si, kudy živý plot povedete a uvědomte si, že k němu **musí být přístup z obou stran**. Od běžného plotu by měla zůstat mezera alespoň 50 cm! Zajistěte si i dostatek rostlin. U stříhaných a nižších plotů je vzdálenost podle druhu 30–50 cm. Volně rostlé můžete sázet až 1 m od sebe. Vyznačte si prostor o šířce asi 60 cm. Pak zryjte půdu do hloubky asi 40 cm. Pro větší druhů použijte směs zahradní zeminy, kompostu, písku a rašeliny. Ve vymezeném prostoru připravte dostatečně veliké jamky. Vysazujte „na vodu“ do hloubky, kterou měly v kontejneru nebo o trochu hlouběji. Pak upravte povrch půdy a zamulčujte kůrou nebo štěpkou.

Příště nashledanou. ■